

Роль неприбуткових організацій у громадянському суспільстві

Неприбуткові організації (НПО), або «третій сектор» — це нове явище для українського пост-радянського суспільства, роль якого ще до кінця не усвідомлена широкою громадськістю, урядом чи підприємцями. Як і в інших пост-радянських державах, в Україні за останні кілька років з'явилося чимало таких організацій, проте переважною масою суспільства вони сприймаються як непостійні і що їх роль у покращенні і наданні соціального забезпечення і послуг раніше чи пізніше повинен перебрати уряд. Що найприкріше, самі урядові службовці не цілком розуміють позитивної ролі неприбуткових організацій і, більше того, ставлять перепони у розвитку тих організацій, якими вони не можуть безпосередньо керувати і утримувати над ними контроль. Як наслідок — неприбутковий сектор зростає повільно, законодавства щодо нього — ніякого. Підприємці заклопотані своїми справами — як вижити в економічній кризі. І хоч деякі з них виділяють певні кошти для добродійної діяльності, це відбувається час від часу і без розуміння того, як професійним неприбутковим організаціям ефективніше вкладати їх для забезпечення соціальних потреб населення.

Одним із важливих шляхів для виходу з такої ситуації є зростання усвідомлення широкою громадськістю, урядовцями і підприємцями ролі і місця неприбуткових організацій у суспільстві. Маючи власне це на меті, Фонд Євразія розпочав переговори з керівниками НПО, працівниками засобів масової інформації та іноземними добродійними організаціями, які підтримують розвиток громадянського суспільства в Україні. При допомозі Агентства міжнародного розвитку США, Міжнародного фонду «Відродження» і Канадського бюро міжнародної освіти та його програми «Партнери у громадянському суспільстві», Фонд Євразія опрацював концепцію програми навчання журналістів і працівників засобів масової інформації України для широкого висвітлення завдань і ролі неприбуткових організацій у суспільстві.

На конкурсній основі були вибрані 32 журналісти, працівники засобів масової інформації, відповідальні за інформацію співробітники НПО, для яких були організовані поїздки до Канади, США та Західної Європи. Ця 15-місячна програма включає семінари, конкурси, стипендії, поїздки за кордон, нагороди. Програма «Партнери у громадянському суспільстві» брала у ній участь разом зі своїми українськими партнерами — Західноукраїнським ресурсним центром і Фондом демократичних ініціатив — шляхом організування двотижневого навчального візиту у Канаду 7 українських журналістів і представників засобів масової інформації.

Делегація прибула до Канади 6 жовтня. Вони перебували три дні в Оттаві, кілька днів у Торонто і тиждень у Вінніпезі, де зустрічалися із працівниками канадських НПО і служб соціального забезпечення, урядовими службовцями, працівниками відділів засобів масової інформації, громадських і освітніх організацій.

„Мета навчального візиту — не тільки продемонструвати українським фахівцям позиції, стосунки і висвітлення у канадських засобах масової інформації діяльності НПО,“ — пояснив Тоні Березовецький, менеджер програми «Партнери у громадянському суспільстві», — „а й дати розуміння тієї істотної ролі і необхідності неприбуткового сектора в

ДЕНИС ЛЕВИЦЬКИЙ
Українська делегація з працівниками «Гарвест Фудбанк»
(див. фото на стор. 7)

канадському суспільстві. Оцінивши, чому добродійні і неприбуткові організації існують і чому вони потрібні в нашому громадському житті, українські журналісти краще зрозуміють роль громадянського сектора у суспільстві та чому засоби масової інформації підтримують і сприяють цій ролі як дуже важливій у сфері соціальних послуг“.

Найбільш пам'ятні моменти поїздки не завжди були передбачені організаторами. У Вінніпезі українські учасники були просто захоплені діяльністю «Гарвест Фудбанк» (фудбанк — банк харчових продуктів, дуже поширена і популярна в країнах Америки форма добродійної діяльності, коли НПО здійснює своїми добровольцями збір продуктів харчування від організацій і приватних осіб і роздає їх менш заможним потребуючим людям). Сам факт того, що у канадському місті теж існують такі потреби і що громадські і неприбуткові організації провели цю акцію на такому рівні, здивували українських гостей. На додаток, вони були вражені, що це величезне складське приміщення, де працює багато добровольців і де зібрано тонни продуктів харчування, подарованих місцевими підприємствами і людьми, функціонує без ніякої державної підтримки.

Згодом, делегацію приємно вразив теплий прийом у манітоській резервації індіан-оджібвей «Брокенгед». Після зустрічі з общиною та її лідерами, члени делегації зрозуміли, наскільки мудра і далекоглядна політика місцевих влад.

Під час поїздки по Канаді делегацію супроводжував Денис Левицький з оттавської компанії ІнфоПак Комюнікейшн. „Цей візит напевно відкрив очі журналістам на такі сторони життя нашого суспільства, про які навіть багато з канадців не мають уяви“, — так він прокоментував ці зустрічі. — „Це був наочний приклад українській делегації, наскільки важливі громадські організації в житті канадського суспільства“.

Групи журналістів, які відвідали Канаду, США і Німеччину, після повернення до України зустрінуться і обміняються досвідом. Багато, щоб це прозвучало у газетних статтях і виступах на телебаченні і радіо, в яких українське населення буде поінформоване не тільки про ту надзвичайно важливу роль, яку відіграють неприбуткові і добродійні організації в розвинених державах Заходу, а й про діяльність українських НПО і їх місце в секторі громадської діяльності.

Організатори сподіваються, що реалізація цієї програми допоможе підняти свідомість українського населення і підштовхнути розвиток ініціатив для покращення рівня соціально-економічного життя в Україні, змінить ставлення урядових службовців до неприбуткових організацій і їх місця у громадянському суспільстві.